

Sygn. akt I C 470/16

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 28 lipca 2017 roku

Sąd Rejonowy w Ciechanowie I Wydział Cywilny

w składzie:

Przewodniczący SSR Kamila Rzucidło-Sidorska

Protokolant Elżbieta Marciniak

po rozpoznaniu w dniu 14 lipca 2017 roku w Ciechanowie

sprawy z powództwa V. (...) z siedzibą w W.

przeciwko K. S. (1), K. S. (2)

o zapłatę 12 003,44 zł

I. zasądza od pozwanego K. S. (3) i pozwanej K. S. (2) solidarnie na rzecz powoda V. (...) z siedzibą w W. kwotę 12 003,44 zł (dwanaście tysięcy trzy złote czterdzieści cztery grosze), przy czym kwotę 10 871,61 zł (dziesięć tysięcy osiemset siedemdziesiąt jeden złotych sześćdziesiąt jeden groszy) z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia 23 marca 2016 roku do dnia zapłaty, zastrzegając pozwanemu

K. S. (1) i pozwanej K. S. (2) prawo powoływania się w toku postępowania egzekucyjnego na ograniczenie odpowiedzialności za dług spadkowy do wartości stanu czynnego spadku po B. S.;

II. odstępuje od obciążenia pozwanego K. S. (1) oraz pozwanej K. S. (2) kosztami procesu.

Sygn. akt I C 470/16

UZASADNIENIE

Powód V. (...) w W. wniósł o zasądzenie na jego rzecz solidarnie od małoletnich pozwanych – K. S. (1) i K. S. (2) kwoty 12.003,44 zł (na kwotę tę złożyły się - 10.871,61 zł tytułem kapitału pozostałego do spłaty oraz 1.131,83 zł tytułem skapitalizowanych odsetek ustawowych liczonych od kwoty 10.871,61 od dnia nabycia przez powoda wierzytelności, tj. 4 grudnia 2014 roku do dnia 22 marca 2016 roku) wraz z odsetkami umownymi za opóźnienie liczonymi od kwoty 10.871,61 zł od dnia 23 marca 2016 roku do dnia zapłaty. Ponadto fundusz wniósł o zasądzenie zwrotu kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego.

Przedstawiciele ustawowi małoletnich pozwanych – K. S. (1) i K. S. (2) w osobach rodziców – R. S. i K. S. (4) wnosili o oddalenie powództwa w całości.

Sąd Rejonowy ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 17 kwietnia 2008 roku B. S. zawarł z Bankiem (...) S.A. z siedzibą w W. umowę pożyczki gotówkowej. Na podstawie tej umowy B. S. pożyczył kwotę 12.600,00 zł (kwota pożyczki brutto). Mężczyzna zobowiązał się do spłaty pożyczki w 60 miesięcznych ratach w kwotach po 349,00 zł wraz z opłatą operacyjną w wysokości 15,00 zł miesięcznie. Termin spłaty pierwszej raty został wyznaczony na dzień 20 maja 2008 roku, zaś kolejne były wymagalne do 20 dnia każdego miesiąca. Termin spłaty ostatniej raty został ustalony na dzień 20 kwietnia 2013 roku. Oprocentowanie nominalne pożyczki brutto w skali roku wynosiło 19,99 %. W razie niespłacenia przez pożyczkobiorcę w terminach

wynikających z umowy pełnych rat pożyczki za dwa okresy płatności, o ile bank wyznaczyłby dodatkowy termin do spłaty zaległości, wynoszący co najmniej 7 dni od daty otrzymania przez pożyczkobiorcę wezwania do zapłaty, pod rygorem wypowiedzenia i w tym terminie pożyczkobiorca nie spłaci zaległości, bądź też jeżeli pożyczkobiorca naruszy inne niż spłata postanowień umowy bank miał prawo wypowiedzieć umowę, w formie pisemnej, z zachowaniem 30 dniowego okresu wypowiedzenia. Jeżeli pożyczkobiorca nie spłaciłby swoich zobowiązań wobec banku w terminie wskazanym w wypowiedzeniu cała kwota pożyczki powiększona o należne odsetki i opłaty stawała się wymagalna. Bankowi przysługiwały odsetki od należnych, a niespłaconych w terminie kwot pożyczki w wysokości odsetek umownych, z uwzględnieniem wysokości odsetek maksymalnych określonych zgodnie z powszechnie obowiązującymi przepisami prawa. (bezsporne, w tym dowód: umowa pożyczki – k. 7-8 akt).

B. S. zmarł dnia 20 marca 2009 roku. Spadek po nim nabyli z dobrodziejstwem inwentarza wnukowie: K. S. (1) i K. S. (2) w częściach równych po 1/2 części. (bezsporne, w tym dowód: odpis skrócony aktu zgonu - k. 14 akt sprawy I Ns 514/13, postanowienie o stwierdzeniu nabycia spadku - 3l akt sprawy I Ns 514/13)

Na mocy umowy przelewu wierzytelności zawartej w dniu 26 listopada 2014 roku z Bankiem (...) S.A. z siedzibą w W., V. (...) w W. z dniem 4 grudnia 2014 roku stał się dysponentem wierzytelności przysługującej wcześniej jej zbywcy w stosunku do K. S. (1) i K. S. (2) jako spadkobierców B. S. (bezsporne w tym dowód: umowa przelewu wierzytelności z dnia 26 listopada 2014 roku wraz z aneksem nr (...) z dnia 12 stycznia 2015 r. do umowy przelewu wierzytelności, wykazem wierzytelności będących przedmiotem sprzedaży oraz stosownych załączników – k. 14-26, 30-30v akt).

Zadłużenie z tytułu umowy pożyczki z dnia 17 kwietnia 2008 roku według stanu na dzień śmierci B. S. tj. 20 marca 2009 roku wynosiło: 10.871,61 zł, która to kwota stanowiła kapitał pozostały do spłaty (bezsporne, w tym dowód: pismo stanowiące szczegółowe rozliczenie płatności pożyczki – k. 49 akt).

Zadłużenie z tytułu umowy pożyczki z dnia 17 kwietnia 2008 roku według stanu na dzień 22 marca 2016 roku tj. dzień wystawienia wyciągu z ksiąg rachunkowych funduszu wynosiło: 12.003,44 zł, w tym 10.871,61 zł należności głównej oraz 1.131,83 zł odsetek ustawowych liczonych od dnia 5 grudnia 2014 roku do dnia 22 marca 2016 roku (bezsporne, w tym dowód: wyciąg z ksiąg rachunkowych funduszu – k. 6 akt).

Dotychczas po spadkodawcy B. S. nie został sporządzony spis inwentarza, ani też jego spadkobiercy nie dokonali po nim działu spadku (bezsporne).

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie akt sprawy o stwierdzenie nabycie spadku po B. S. o sygn. I Ns 514/13, tj. dokumentów tam się znajdujących w postaci - odpisu skróconego aktu zgonu oraz postanowienia o stwierdzeniu nabycia spadku, jak również zebranych w niniejszej sprawie dokumentów, a w szczególności: umowy pożyczki, umowy przelewu wierzytelności z dnia 26 listopada 2014 roku wraz z aneksem nr (...) z dnia 12 stycznia 2015 r. do umowy przelewu wierzytelności, wykazem wierzytelności będących przedmiotem sprzedaży oraz stosownych załączników, pisma stanowiącego szczegółowe rozliczenie płatności pożyczki i wyciągu z ksiąg rachunkowych funduszu.

Powyższy stan faktyczny jest bezsporny. Sąd jako wiarygodne ocenił dokumenty, gdyż ich prawdziwość nie budzi wątpliwości i żadna ze stron w toku procesu ich nie kwestionowała. Sąd miał w szczególności na uwadze, że pozwani nie kwestionowali wartości przedmiotu sporu ustalonych dla umowy w dwóch wariantach: według stanu na dzień wystawienia wyciągu z ksiąg rachunkowych funduszu oraz według stanu na dzień 20 marca 2009 roku tj. zgonu B. S..

Sąd Rejonowy zważył, co następuje:

W ocenie Sądu, powództwo V. (...) w W. zasługiwało na uwzględnienie w całości.

Niewątpliwie, zgodnie z art. 922 § 1 KC prawa i obowiązki majątkowe zmarłego przechodzą z chwilą jego śmierci na jedną lub kilka osób. Są to prawa i obowiązki o charakterze cywilnoprawnym, do których zaliczyć należy także umowę pożyczki gotówkowej z dnia 17 kwietnia 2008 roku, zawartej przez B. S. z poprzednikiem prawnym powoda –

Bankiem (...) S.A. z siedzibą w W.. W postępowaniu w sprawie I Ns 514/13 został ustalony krąg spadkobierców B. S. oraz wysokość przysługujących im udziałów w spadku. Natomiast na mocy umowy przelewu wierzytelności zawartej w dniu 26 listopada 2014 roku z Bankiem (...) S.A. z siedzibą w W., V. (...) w W. z dniem 4 grudnia 2014 roku stał się dysponentem wierzytelności przysługującej wcześniej jej zbywcy w stosunku do K. S. (1) i K. S. (2) jako spadkobierców B. S..

Zgodnie z art. 509 § 1 i 2 KC wierzyciel może bez zgody dłużnika przenieść wierzytelność na osobę trzecią (przelew), chyba że sprzeciwiałoby się to ustawie, zastrzeżeniu umownemu albo właściwości zobowiązania. Wraz z wierzytelnością przechodzą na nabywcę wszelkie związane z nią prawa, w szczególności roszczenie o zaległe odsetki. Nowy wierzyciel od dnia nabycia wierzytelności, tj. od dnia 4 grudnia 2014 r. do dnia 22 marca 2016 roku – kiedy to wystawił wyciąg z ksiąg rachunkowych – zgodnie z uprawnieniami wskazanymi w powyższym przepisie - naliczał odsetki ustawowe (art. 481 KC) od należności głównej w kwocie 10.871,61 zł, która pozostała do spłaty po zmarłym B. S.. W/w zostało przez niego skapitalizowane również na dzień 22 marca 2016 roku i żądane od dnia wniesienia pozwu (art. 482 § 1 KC). Skoro zgodnie z art. 924 KC spadek otwiera się z chwilą śmierci spadkodawcy, zaś spadkobierca nabywa spadek z chwilą otwarcia spadku (art. 925 KC), to nie może budzić wątpliwości ustalenie, że spadkobiercy – małoletni pozwani dziedziczą spadek po B. S., do którego wchodzi przedmiotowa wierzytelność, którą zobowiązani są spłacić. Sąd natomiast orzekając w zakresie ich odpowiedzialności miał na uwadze, że nabycie przez nich spadku po B. S. nastąpiło z dobrodziejstwem inwentarza stosownie do treści prawomocnego postanowienia z dnia 2 kwietnia 2014 roku w sprawie I Ns 514/13.

Zgodnie zaś z art. 319 KPC, jeżeli pozwany ponosi odpowiedzialność z określonych przedmiotów majątkowych albo do wysokości ich wartości, sąd może, nie wymieniając tych przedmiotów ani ich wartości, uwzględnić powództwo zastrzegając pozwanemu prawo do powołania się w toku postępowania egzekucyjnego na ograniczenie odpowiedzialności. Natomiast stosownie do art. 1031 § 2 KC, w razie przyjęcia spadku z dobrodziejstwem inwentarza spadkobierca ponosi odpowiedzialność za długi spadkowe tylko do wartości ustalonego w inwentarzu stanu czynnego spadku. Powyższe ograniczenie odpowiedzialności odpada, jeżeli spadkobierca podstępnie nie podał do inwentarza przedmiotów należących do spadku albo podał do inwentarza nie istniejące długi.

Z tych względów sąd zastrzegł pozwanym prawo powoływania się w toku postępowania egzekucyjnego na ograniczenie odpowiedzialności za dług spadkowy do wartości stanu czynnego spadku po ich dziadku B. S..

Zgodnie z art. 1034 § 1 KC, do chwili działu spadku spadkobiercy ponoszą solidarną odpowiedzialność za długi spadkowe. Jeżeli jeden ze spadkobierców spełnił świadczenie, może on żądać zwrotu od pozostałych spadkobierców w częściach, które odpowiadają wielkości udziałów. Stosownie zaś do § 2 cyt. artykułu, od chwili działu spadku spadkobiercy ponoszą odpowiedzialność za długi spadkowe w stosunku do wielkości udziałów.

Uznać zatem należy, że w związku z faktem, że spadkobiercy nie dokonali dotychczas działu spadku po B. S., ich odpowiedzialność za długi spadkowe jest solidarna stosownie do art. 1034 § 1 KC.

Sąd zasądził zatem w pkt I sentencji wyroku od pozwanych K. S. (1) i K. S. (2) solidarnie na rzecz powoda V. (...) w W. kwotę 12.003,44 zł, w tym kwotę 10.871,61 zł wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie liczonymi od dnia 23 marca 2016 r. do dnia zapłaty, zastrzegając (jak wskazano wyżej) pozwanym prawo powoływania się w toku postępowania egzekucyjnego na ograniczenie odpowiedzialności za dług spadkowy do wartości stanu czynnego spadku po B. S..

O kosztach postępowania orzeczono w punkcie II sentencji wyroku w oparciu o treść art. 102 KPC, zgodnie z którym to w wypadkach szczególnie uzasadnionych sąd może zasądzić od strony przegrywającej tylko część kosztów albo nie obciążać jej w ogóle kosztami. Cytowany przepis urzeczywistnia zasadę słuszności; ocena sądu w przedmiocie zastosowania tego przepisu jest suwerennym uprawnieniem jurysdykcyjnym, ma charakter dyskrecyjny, oparty na swobodnym uznaniu, kształtowanym własnym przekonaniem, poczuciem sprawiedliwości oraz analizą okoliczności rozpoznawanej sprawy. Mając na uwadze powyższe sąd uznał, że w niniejszej sprawie niezasadne byłoby obciążanie małoletnich pozwanych, nad którym pieczę sprawują rodzice kosztami postępowania. K. S. (1) i K. S. (2) nie posiadają żadnego majątku przynoszącego dochód z którego można było by pokryć koszty postępowania, a więc powyższe

ewentualnie zobowiązani byli by pokryć ich przedstawiciele ustawowi. Przedmiot niniejszego postępowania jest natomiast konsekwencją zaciągnięcia przez ich wstępnego – dziadka B. S. umowy pożyczki, dalej zaś - w wyniku jego śmierci - jej nie spłacania co spowodowało narastanie zadłużenia. Pozwani zatem nie mieli żadnego wpływu na działania – obecnie już zmarłego B. S., jak również za działania swoich rodziców którzy w porę nie złożyli w ich imieniu oświadczenia o odrzuceniu spadku. Powyższe przemawiało tym samym za celowością zastosowania przywołanego przepisu i odstąpienia od obciążania małoletnich pozwanych kosztami procesu.